

Bohoslužby v Zábřeze 26.listopadu 2017

Mt 25,31-46

Milé sestry, milí bratři, co to znamená, že se s někým toužíme setkat, toužíme s ním být? Asi je to různé, případ od případu. Někdy to znamená přímo se dotýkat, cítit všemi smysly blízkost toho druhého, někdy stačí jen pocit sdílení společného prostoru, slyšet hlas. Když se nad tím hlouběji zamyslíme, zjistíme že je to touha po setkání s něčím, co máme s tím druhým neodmyslitelně spojeno, podobu, hlas, vůni, ale třeba i pocit bezpečí, pokoje.

Dnes se ocitáme na konci církevního roku a ten je spojen s očekáváním příchodu Ježíše jako soudce a Krále. Je to završení všeho, co v životě o Ježíši poznáváme. Narodil se jako bezbranné dítě, žil trochu jako bezdomovec, zemřel jako zločinec. Jednou ale přijde jako král. Toto očekávání v době, kdy žil, bylo velice silné. Promítala se do něj touha vidět právě takto toho, který zde byl, učil, svým slovem měnil životy mnoha lidí.

Příchod Ježíšův v plné slávě musí být něco úžasného, o tom není pochyb. Ale přeci jen mi zde hlavou běží jedna věc. Zkusme si na místě Ježíšově představit někoho dalšího, koho skutečně máme rádi. Jistě rádi uvidíme, jak přichází plný důstojnosti, krásy, vážnosti. Ale to není přece to hlavní. Když s ním chceme být, jdou tyto věci stranou. Takže bych si troufnul říct, že touha po setkání s Ježíšem nemůže být odbyta jen tím, že pohlédneme na jeho královský majestát. Vždyť ten je sice skvostný, ale také může působit chladně a vzdáleně. Možná to můžeme vnímat, když pohlédneme na prostor nádherných chrámů. Jistě jsou to důstojná místa k přivítání někoho tak velikého a mocného, jako je Ježíš ve své slávě. Ale přes všechnu nádheru to místo nemusí dávat člověku pocit Boží blízkosti. Slávy a moci ano, ale takové blízkosti, která zahřeje u srdce, posílí, to často spíš ne. Mnohem víc takto člověk přijme, když je někde v ústraní, když se třeba s někým modlí, čte Písmo.

Představa setkání s Ježíšem Kristem vstupuje do našeho života a ovlivňuje způsob našeho jednání. V dnešním textu jsme četli o Ježíši jako soudci, který bude třídit všechny lidi na dobré a

zlé. To může být jedna zajímavá pobídka do lidského života. Vidíme na čem záleží a tak si to můžeme pohlídat. Vlastně to vypadá docela jednoduše. Ježíš ocení skutky milosrdenství a tak je budeme konat. Budeme se chovat hezky, uctivě a tím pádem budeme moci spoléhat na zařazení do toho správného průvodu. No jo, ale je to tak skutečně jednoduché? Dá se to dobře zvládnout? A co ve chvíli, kdy se to dařit nebude? Nepropadne člověk přílišné malomyslnosti? Nezačne ve strachu o svou spásu konat víc a víc skutků, o nichž je přesvědčen, že jsou dobré, ale ve skutečnosti je to jen jeho domněnka, která se liší od skutečnosti? Se skutkařením, soustředěním na dobré skutky má přeci církev své bohaté zkušenosti. Ne vždycky všechno, co se nám zdá pro druhého dobré, musí být skutečně dobré. I skutky mohou být bez lásky, výrazem touhy po vlastním prospěchu. To pak ale neplní příliš svůj účel.

Očekávání Ježíše jako slavného krále v nás může také vzbudit určité rytířské touhy. Sloužíme svému králi, tak činíme dobré skutky, ale hlavně se za jeho jméno bijeme v tomto světě. To je krásná představa. Nejde v ní jen o dobré skutky, ale právě také o šíření slova, myšlenek. Zkrátka by se dalo mluvit o evangelizaci, apologii křesťanství, snaze podrobit celý svět Kristu, aby se tak bál jeho jména. Do značné míry to souzní s předchozím přístupem, i když to vypadá úplně jinak. Ale zase je tam docela silně přítomno nebezpečí, že se vše stane příliš samoučelným dílem. Já sám něco vidím jako dobré a tak to musí přijmout i ti ostatní. Musejí se sklonit před Bohem, uznal jeho vládu, protože on je Král. I s tím jistě máme jako společenství církve svoji zkušenost. Různí rytíři a bojovníci víry nesoucí do světa oslaveného Krista jako Pána a Soudce, Majestát, před kterým se musí člověk sklánět, ti zde byli a jistě stále jsou. Co ale přinášejí ve skutečnosti? Nejde zase jen o nějaký osobní zápas, zásluhu, kterou si chci před Bohem připsat? Vždyť podobně jako skutky milosrdenství bez lásky i nesení víry bez milosti jsou jen prázdným gestem, které se míjí s tím, co Bůh od člověka žádá. Takto se chystat na setkání s Ježíšem také moc nejde.

Touha po tom, být s Ježíšem také může vést cestou hledání vnitřního pokoje, uzavřením svého světa před okolím. Je to další extrémní přístup, kdy se soustředíme sami na své prožívání víry, na svůj vztah k Bohu a začne nám být lhostejný svět okolo nás. Hledáme stále Ježíše ve svém životě, chceme prožívat úžasné chvíle v modlitbě a nad Písmem. Stejně jako u skutků milosrdenství či touze po tom, aby svět přijal Ježíšovo jméno, i zde není možné soudit záměr, ale je třeba klást si otázky nad provedením, nad nebezpečím, které zde na člověka číhá. Velmi silné, ale oddělené prožívání vztahu s Ježíšem sice vede k jistému vnitřnímu uspokojení, ale jak se jinak projevuje v lidském životě? Může totiž vést k uzavření do nějaké komunity, kde bude člověk vnímat ten správný duchovní prostor, to správné klima pro jeho růst, ale zapomene na to, kým Ježíš je a k čemu člověka vede.

Text o souzení národů a dělení na ovce a kozly je potřeba číst v určité souvislosti s předcházejícími podobenstvími o družičkách a hřivnách. Přes rozdílné okolnosti a děje, přeci jen byl v obou textech přítomen společný tón. Ten zazníval jako výzva k rozumnosti, k

přemýšlení nad tím, co vlastně mám činit s dary, které mi Bůh dává. V podobenství o posledním soudu se tento tón také dá zaslechnout. Ne nijak výrazně, ale v jakési ozvěně na pozadí zde zní. Na první pohled zde vidíme dělení na základě nějakých kritérií. Jedni jsou označeni jako spravedliví, druzí jako prokletí. Ta hranice mezi nimi je svým způsobem docela tenká. Stejně jako v podobenství o hřivnách či družičkách měli obě skupiny stejnou výchozí pozici.

Nezapomeňme, že Ježíš stále mluví ke stejné skupině posluchačů. Je tedy bezpředmětné ptát se, zda ti lidé znají nebo neznají Ježíše. Všichni ho znají, vědí, kdo je, co koná. To je tedy první společný výchozí bod. Druhým bodem je situace, ve které se nacházejí. I ta je svým způsobem stejná. Co obě skupiny odlišuje, je způsob reakce na danou situaci. Odlišuje je skutečnost, jak naloží s tím, co získali, co jim bylo dáno.

Na počátku jsem se zamýšlel nad tím, co znamená, že s někým chceme být, že toužíme po něčí přítomnosti. V podobenství o posledním soudu se otázka po setkání s Ježíšem dostává do zajímavé roviny. Být s Ježíšem znamená být s těmi, které by on měl kolem sebe. Nejde o nadpřirozenou touhu po splnutí s Ježíšovou existencí, ani meditaci před jeho obrazem či nad jeho slovem. Touha být s Ježíšem nabírá konkrétní podobu v tom, že se učíme jednat jako Ježíš. Tímto způsobem zůstává on sám s námi. Můžeme tak vnímat jeho blízkost, mít ho před očima, slyšet jeho slovo. Je to asi něco jiného, než jsme zvyklí, když přemýšlíme o blízkosti s druhými lidmi, ale k tomuto chce Ježíš své učedníky vést. On je s námi v těch nejmenších, nejohroženějších, nejpotřebnějších. Je s námi v těch, kterým v první řadě přišel dát naději, kterým přišel vyhlásit radostnou zvěst o Božím království. Jestliže v nich dokážeme vidět velikost Ježíše jako našeho Pána, pak se stáváme těmi, kdo jsou spravedliví, kdo patří k jeho stádu.

Je zřejmé, že Ježíš je skutečně veliký král a jednou budeme sami stát před jeho tváří se svým životem. Jak se na toto setkání připravit? Můžeme se soustředit na jednotlivosti, na detaily, pravidla a další věci, které by daly podobu našemu životu, aby před Bohem obstál. A nebo se na to všechno můžeme podívat jinak. Můžeme se ptát, proč Ježíš právě v těchto různých nám ne vždy příjemných lidech dává poznávat svou přítomnost? Proč dříve než slavný král přichází jako různí ubožáci, nešťastníci, dokonce i zločinci? Možná je to proto, abychom si sami uvědomili, jak se musel cítit, když přišel k nám, když se nás dotkl, když za nás umíral. Možná je to proto, abychom si uvědomili, že rozhodně není lehké sestoupit z nebes a stát se jením z těch ubožáků, co denně zápasí o přežití. Přesto to učinil, aby prokázal, jak veliká je Boží láska k člověku. V podobenství o posledním soudu tak můžeme nacházet nikoliv důvod k hrůze a beznaději, ale posilu k tomu mít stejnou lásku, jako Ježíš. Sloužit našemu králi je služba postavená na lásce k bližnímu. Proto může obstát veškerá naše snaha jen tehdy, když tam ta láska bude přítomna. V činech, slovech, svědectví. Bude přítomna v tom, že nebudeme službou bližnímu odškrtnávat položky svých zásluh, ale bude hledat, co jej samotného dovede k cestě za Ježíšem a přijetí jeho pokoje. Náš Pán tak s námi není tam, kde můžeme ukázat svá velká ramena, ale tam, kde můžeme ze sebe nechat promluvit jeho lásku. A s tím nás zve, abychom měli radost z jeho přítomnosti.

Pane Ježíši, přicházíš k nám různými cestami. Ve slávě, mocných činech, ale také v příležitosti dávat dál, co jsme od tebe sami přijali. Prosíme, pomoz nám poznávat tě v potřebných kolem nás.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }